

Joapik Peter van Huunse op de zilveren brulleft van den dommenei van Randik door J.J. Cremer

De predikant van Randik vierde met zijn beminde gade in Oogstmaand des jaars 18.... de zilveren bruiloft. Reeds vroeg in den morgen wapperden de vlaggen van het pastorie-gebouw, en na een hartelijke ontvangst van betrekkingen of vrienden die van elders waren gekomen, reden de feestvierende echtelieden met hunne gasten naar den zoogenaamden 'Berg'.

Dáar, in de schoone natuur, en later aan den sierlijk getooiden disch, genoot men een gepaste vreugde, en menig hartelijk dichtstuk, of feestlied met accompagnement van een goed orkest, verhoogde de blijde stemming van den dag.

Het zal zoo omtrent negen uren in den avond zijn geweest, dat een man in een blauw linnen kiel, met een pijpje in den mond, de versierde feestzaal binnenstapte, doch aldra door een der tafelbedienden met de woorden 'Hola vrindje, je hoort hier niet,' werd tegengehouden. De man in de kiel liet zich echter niet afschrikken, maar zag, na zich uit de handen van den knecht te hebben losgewerkt, verbluft over de tafel die met fijne vruchten, taarten, noga's en prachtige bloemen was bedekt, en gaf eindelijk zijn hart lucht in de volgende woorden, die echter van tijd tot tijd door den ceremoniemeester werden afgebroken.

De Boer.

'Wel zien lêven, wat 'en toafel,

Wat 'en glans, en wat 'en pracht!

Toerten, blommer, kallebassen;

En van 't glaswerk wat 'en vracht!

'k Docht - met riestebrij en stokvisch

Doen ze 't zeker. Moar zóo'n swiet!

Jong, da's oarigheid. En licht! mins,

'k Zag 'et zóo z'n lêven niet.

Hij wrijft zich vergenoegd de handen.

[p. 237]

De Ceremoniemeester.

Ho! wat mot-je?

De Boer.

Mot-je....! Och heerschap,
'k Bid oe kiek moar niet zoo kwoad;
'k Zeg oe ummers, da'k van Randik
Bin gekommen. - Woar 't op stoat....?
Is de dommenei te sprêken?
Is ie hier niet?....

De Ceremoniemeester.

.....Maar je bent....

De Boer.

Krek woar 'k wêzen mot. Doar zit ie;
En zien vrouw almee present.
Tot den zilvren bruidegom.
Nou, 'k zie blied da'k oe mag treffen,
Went, op 't feest da'j viert vandoag,
Mo'k oe zeggen....

De Ceremoniemeester.

Kom, vertrek-je....?

De Boer.

Hier hei'j 't antwoord op de vraag!
Hij neemt plaats.
Heur ie, 'k wil den dom'nei sprêken;
En, 't is hier niet kwaad vandoen.
Voorts da'j groag noa 't lange lopen
Rust, dát vat oe ouwe schoen!
Met verheffing.

Weetje, 'k woon in Huunse, vrinden,
Moar 't belang van vrouw en kiend
Dringt mien noar 'en andre hofstee,
Woar - goed warkend - wordt verdiend,
En, umdat zich krek ien Randik
'En okkoazie prezentiert....
Tot den Ceremoniemeester.
Moar da's nog geheim, begriep ie....

[p. 238]

Kom, 'en slukske, a'j 't permetiert.
Hij neemt een ingeschonken glas Champagne.
Afgestamde groote gloazen!
Moar toch geet er weinig in,
Doar zou Tijs veur geen drie centen
Kloare, mee te vrêjen zin.
Drinkend.
Wa's dat? - Bier? - Now he'k alêvel!
En zoo wit as brandewien;
En zoo zuut. - Loa'k nog ens pruuven.
- 't Vliegt mien in de neus! -
Misschien
Zu'j wel vroagen: Moar wat wil ie?
Nou geduld, 'k begin opstond,
Erst mok van dat ding 'en stukske....
Neemt een stuk taart.
Dat smikt zuut in mienen mond. -
Nou dan, toen 'k van mergen oankwam
Um oe over mien persoon

Is te sprêken - Joapik Peter
Heit ik; en ie weet woar 'k woon -
Toen begost ik roar te kieken,
'k Heurde da'j met huut en hoar
Noar den Berg woart. Niet te voet mins,
Moar mit allerlei gevoar.
In de Roskam was't 'n lêven
En 'en wonderlik getier,
'k Heurde: 't was oe zulfre brulleft,
En ik zei: 'Dat treft geen spier.
'k Wou den dommenei te woord stoan
Over 't lêven hier ien't darp;
Vroagen of er rust en vree is,
Of - je weet wel - messen scharp?
'k Wou....' - Moar hola, luustren most ik
Noar den oorzaak van 't getier.
Nou - ge weet 'et - 't is ien 't drukste
Van den groanoogst. Iederman
- 'k Sprêk natuurlik van den bouwstand -
Warkt al wat ie warken kan.
Toch te Randik was 't besloten
Um den dom'nei en de vrouw
Ien 'et schoftuur te begroeten
Met 'en dichtstuk op den trouw.
En, ze kommen soam. - Moar minsen!

[p. 239]

Of ze ook gek te kieken stoan:
Vort was dom'nei; en de groeting
Had veur niks den tocht gedoan.
Dom geprakkezierd - zoo mein ie -

Had 't volk dan niet gezien
Dat er veul gevoar ien 't darp was?
Wis! Moar 't kwiem uut stad. Misschien
Potverteerink.
Hoe 't mocht wêzen,
Ongetroost mocht ieder weer
Noar zien wark. En veur den dichter
Was 't ook spietig, meer as meer.

Toen....

Nee wacht 'k mot erst nog êfkes

Pruuven van dat oarig bier,
Tot een nabijzittende dame.
Oe gezondheid juffer, 'k wuns oe

Al z'n lêven zooveul vier.
Na te hebben gedronken, tot den Ceremoniemeester.

Wat! wát zeg ie, snorrig heerschap,

Nuum ie mien doárom astrant?

Iemand wunsen!!

Met verheffing.

Juffer, 'k wuns oe

Oók: 'en man met veul verstand!

Ceremoniemeester.

Maar die praatjes vrindschap....

Vrindschap?

Krek! - 'k Bin net woar 'k wezen wou:

Bij de groote dilberoasie

Wat er toen gebeuren zou.

Kiek, doar ha'j't: 'Wel Joapik,' zei der

Eén, gij hebt vandoag den tied.'

'Joapik gij bint zoo welsprêkend,'

Zei en oar'. Ik kon 'em niet.

'Joapik gij most mien verplichten!'

Riep den dichter: 'A'j toch goat

Noar den Berg - welzeker mo'j 'et! -

Breng er dan mien wuns op moat.'

Prakkezieren.... lang? Nee minsen,

Zoo'n pestuur bin ikke niet,

[p. 240]

A'j van Huunse al kumt, dan loop ie

Mekklik nog 'en uurke wied.

'Allo, hier met 't veers! Ik breng 'et,

En ik lês 'et. Net zoo goed

As 'en meister, zei ik. Toen was 't

Henjes geven. - Wês gegroet!

Zie, zóo goeng 'et. En 't gedichtstuk?

Haalt een papier te voorschijn.

't Is present, 't pampier goed zwoar;

Evel 't was alleen geschreven

Veur 'et zulveren exemplaar.

Zouwen ook die gasten êfkes

- Krek as Noach 't liet bestoan

Toen ie grond begos te vuulen -

Poar oan poar, den arke uut goan?

Ceremoniemeester.

't Is niet noodig vrindje. Gasten

Loopen nooit heel graag wat mis.

Boer.

Krek! En da's van jou nou 't erste

Woord dat heel verstandig is. -

't Gedicht inziende.

Albeneur dan. 't Moat kan meedoen,

En gemeind is 't zeker goed.

Heur dus minsen wat z'in Randik,

Veur oe hadden in 't gemoed.

Hij beziet het papier.

Wacht - ik kan 'et hoast niet lêzen. -

'Wuns,' dat steet er boven oan:

'Op het viefentwintig trouwfeist.'

Da's d'r uut, nou zal 't wel goan!

Hier, 't begin. - Is dat 'en Emme

Of 'en Enne met 'en vlark? -

Ha'k de kniepbril van mien Griet moar,

'k Zou 't wel zien, 't is deksels wark!

't Is 'en M. nou zie'k 'et kloarlik

Joa:

'Met eerbied,'

Is 't begin.

Loa'k nog êfkes prakkezieren,

Gleuf me, 'k zal d'r zóo wel zin.

[p. 241]

Lezend.

'Met eerbied kommen wij,

O dommenei!

Oe wunsen met oe vrouw doarbij

Dat gilluu lang nog in de rei

Der minsen lêven zult as wij!

Sprekend.

Da's tot hiertoe, maar nou wiejer;

Wacht nog êfkes as'toeblijf,

Die verdrêjde groote letters,

Da's 'en spul, da's mien 'en grief.

Lezend.

'Ge bint nou al zoo lang getrouwd,

En 't het oe nog geen dag berouwd,

Lêft lang, nooit bang,

Dat is mien zang,

Lêft lang!

Sprekend.

Wel verdekseld al die cijfers

Dansen mien al veur 't gezicht,

Êvel wi'k toch verder lêzen

Wat in moat hier is gedicht.

Lezend.

'Hei'j oe werk al lang verricht,

En ons Zundags vroom gesticht,

Doe het dan nog ens zoo lang,

't Prêken velle oe nooit te bang,

Lêf lang,

Dat is mien drang!

Lêf lang,

Dat is mien zang!

Lêf lang,

Lêf lang!

Sprekend.

Da's onneuzel en te kwistig,
Veuls te dukkels! Éns lêf lang
Was voldoende. Ik gleuf alêvel
Dat z'et nuumen dichterdrang.
Nou de rest nog. - 't Is te kleinschrift,
Anders zou 't wel bêter goan,
Albeneur, nog moar 'en endje
En dan is 't veurgoed gedoan:

[p. 242]

Lezend.

'Met eerbied scheiden wij,
O dommenei!
En wunsen oe met vrouw daarbij,
Dat gilluu lang nog in de rei
Der minsen lêven zult as wijl,
Van smerten vrij,
En altied blij,
En 't vieftig joarig brudsgetij,
Oe soam in Randiks pastorij,
Met al de vrinden ook doarbij
Zal veinden, dankend, zij aan zij.

Lêft lang,

Dat is mien drang!

Lêft lang,

Dat is mien zang!

Lêft lang!

Lêft lang!':

Sprekend en diep ademhalend.

Da's gezêgend! - Al die IJen

'k Docht dat doar geen eind oan kwiem.

Moar, ge mot 't toch bekennen
't Is toezoers niet kwoad van riem.
Êvel 't zou mien wuns niet wêzen,
Zóo kan 't op de wêreld niet;
Toezoers blij, en vrij van smerten!
't Is zoo'n wuns van d' ouwen tied.
'k Wil er dan een woord nog bijdoen,
Tot den Ceremoniemeester.
As 't astant is, zeg 'et moar,
Rinse wien wi'k êvel schenken,
Went ik hou van helder kloar.
Nou dan, 'k wil oe wunsen dom'nei,
Wat 'en mins vast hebben kan,
- Joa de vrouw ook - och de vrouwen
Zijn duk méer mans as de man! -
Wês tevrêje! Kiek gedurig
Noar de bluumpkes op oe pad;
- Of ze mooi of minder mooi zin,
Dichtebij is 't altied wat.
Niet veul joagen noar de verte,
't Is zoo mooi niet as 't er liekt,
'k Weet dat wie te hard wil joagen
't Erst vermuujd, al gauw bezwiekt.

[p. 243]

Wel veuruut, moar, lêft ien 't heden!
Da's mien wuns. -
En nou voor mien:
Wi'j mien óok ien 't Bêtuwsch derpken
Met oe mee gelukkig zien?
Kiek dan - 'k vroag geen wei of hofstee,

'k Wil geen land in hooi of bouw,
'k Wil allinnig moar de vrindschap,
Zoo van jou as van je vrouw.'

Aug. 1854.